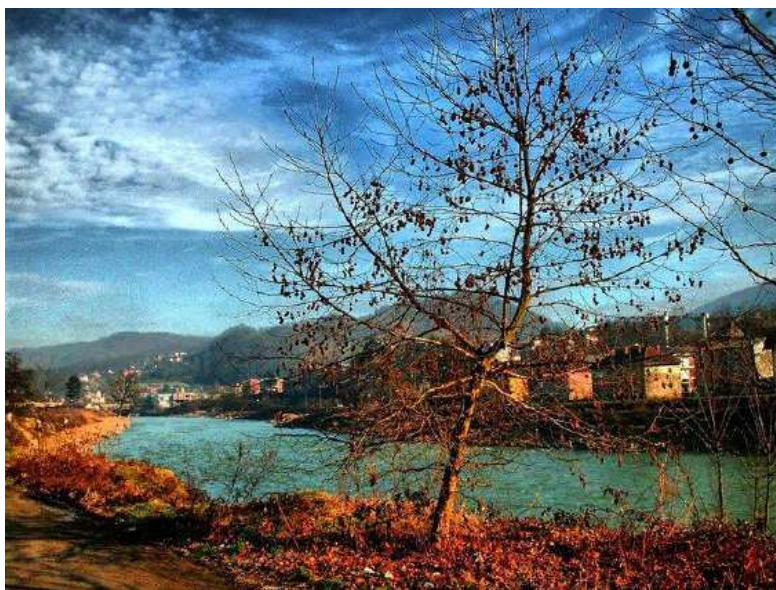

eifl

knowledge without boundaries

Kącik dla Młodzieży i Centrum Szkoleń Medialnych

Biblioteka Publiczna Zavidovići w Zavidovići
Bośnia i Hercegowina
marzec 2011 r.

Pierwszy wybór dokonany przez członków jury - Odzwierciedlenie życia - autorstwa Eldara Muhića.

Niniejsze studium przypadku powstało na podstawie informacji dostarczonych w marcu 2011 r. przez Bibliotekę Publiczną Zavidovići. Studium zostało opracowane przez EIFL-PLIP dla potrzeb procesu powielania doświadczeń w ramach Programu Nowatorskich Rozwiązań dla Bibliotek Publicznych (PLIP).

STRESZCZENIE

NOWATORSKI POMYSŁ

Przekształcenie tradycyjnej czytelnicy w multimedialne centrum wykorzystujące nowoczesną technologię mediów, aby przyciągnąć do biblioteki młodych ludzi z ulicy.

PROJEKT

Bibliotekarze zaobserwowali, że wielu młodych ludzi z wiosek położonych wokół Zavidovići spędza do czterech godzin tygodniowo na dworcu autobusowym, czekając na autobus do domu. Zaniepokojeni niebezpieczeństwem, jakie wiąże się z przebywaniem młodych ludzi na ulicy, postanowili oni stworzyć multimedialne centrum wykorzystujące nowoczesną technologię teleinformatyczną (ICT), aby zachęcić ich do odwiedzenia biblioteki.

NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA

Biblioteka Publiczna Zavidovići zapewniła kreatywną przestrzeń 'pokoleniu sieci'. Codziennie z Kącika dla Młodzieży korzysta 60 – 70 młodych ludzi.

Młodzież z Zavidovići ma teraz inne środowisko do nauki, spędzania wolnego czasu oraz do działań związanych z informacją, w tym poszukiwania informacji i korzystania z technologii teleinformatycznych. Bibliotekarze są przekonani, że dwie rzeczy, dzięki którym Kącik dla Młodzieży cieszy się powodzeniem, to technologia multimedialna (komputery z łączem internetowym, laptop, telewizor, odtwarzacze muzyki, aparat fotograficzny, przenośna kamera wideo z magnetowidem, projektor i skaner) oraz jasne i atrakcyjne otoczenie. Po przekształceniu przez bibliotekę tradycyjnej czytelnicy w centrum multimedialne młodzież zaczęła spędzać czas w bibliotece, a nie *w pobliżu* biblioteki.

Aby zobaczyć, jak Biblioteka Publiczna Zavidovići przekształciła przestrzeń tradycyjnej czytelnicy w przestrzeń przeznaczoną dla młodych ludzi, należy wejść na stronę www.youtube.com/watch?v=RAI7rCi_m-c.

Biblioteka Publiczna Zavidovići stworzyła centrum multimedialne dla 'pokolenia sieci'. Ci młodzi ludzie nakręcili film promujący ich miasto.

STUDIUM PRZYPADKU – KĄCIK DLA MŁODZIEŻY I CENTRUM SZKOLEŃ MEDIALNYCH

WPROWADZENIE

Zavidovići to małe miasteczko położone w centralnej Bośni i Hercegowinie, obarczone problemami gospodarczymi powstałymi w wyniku wojny (1992-1995) oraz okresu przemian, jaki nastąpił po zakończeniu konfliktu. Wielu młodych ludzi z obszaru miejskiego Zavidovići czuje, że są wyłączeni z powodu braku odpowiedniej jakości inicjatyw adresowanych do młodych. Młodzież dojeżdżająca do szkół średnich spędza trzy lub cztery godziny tygodniowo czekając na autobus, który zawiezie ją do domu znajdującego się na wsi. Biblioteka Publiczna Zavidovići jest niewielką biblioteką położoną w pobliżu dworca autobusowego. Jednakże tradycyjna czytelnia nie stanowiła atrakcyjnego ani interesującego miejsca dla młodych ludzi.

Personel biblioteki postanowił to zmienić, tworząc nowe, nowoczesne środowisko dla młodych, obejmujące technologię mediów, dostęp do Internetu oraz mogącą ich zainteresować zawartość. W ten sposób sprawilibyśmy, że biblioteka stałaby się miejscem, w którym młodzież czułaby się mile widziana i miała swoje zajęcie.

W przypadku niektórych działań przestrzeń biblioteczna sprawdza się lepiej niż szkoła, ponieważ (i) szkoła jest obowiązkowa, a o działaniach decyduje program nauczania, natomiast o przyjsciu do biblioteki młodzi ludzie mogą zdecydować sami; (ii) w bibliotece młodzież czuje się komfortowo i swobodnie, ponieważ nikt jej nie ocenia. Środowisko biblioteczne stwarza dzieciom wiele okazji do poprawy ich życia w wybrany przez siebie sposób, bez stresu czy zbyt wielu zasad.

OPIS PROJEKTU

Grupa docelowa i cel

Naszą grupą docelową są uczniowie szkół średnich, którzy spędzają kilka godzin czekając na autobus na dworcu autobusowym znajdującym się obok biblioteki. Celem projektu jest zabranie uczniów z ulicy poprzez zaproponowanie im alternatywy. Alternatywą, jaką proponujemy, jest atrakcyjna przestrzeń, w której będą czuli się bezpiecznie i gdzie mogą w wartościowy sposób spędzić czas, czekając na autobus.

Wdrożenie

Zmiana wystroju czytelnia i zainstalowanie sprzętu multimedialnego

Zmieniliśmy wystrój tradycyjnej czytelnia i stworzyliśmy nowe, nowoczesne środowisko wyposażone w nowoczesną technologię teleinformatyczną: 11 komputerów, laptopa, telewizor, sprzęt muzyczny, aparat fotograficzny, przenośną kamerę wideo z magnetowidem, projektor i skaner. Młodzież korzysta ze sprzętu bezpłatnie.

Konsultacje z młodzieżą

Zastanawiając się nad działaniami, jakie mogłoby prowadzić centrum multimedialne, postanowiliśmy włączyć młodzież w decydowanie o tym, jakie działania powinniśmy uwzględnić. Uczyniliśmy to dzięki współpracy z miejscowymi stowarzyszeniami młodzieży oraz korzystaniu z Facebooka, który jest ulubionym portalem społecznościowym młodzieży w Bośni i Hercegowinie.

Młodzi natychmiast nadali centrum nazwę „Kącik dla Młodzieży”. Zaproponowali działania takie jak kursy języka angielskiego, ponieważ język ten jest niezbędny do komunikowania się i korzystania z Internetu. Młodzież wyraziła również ogromne zainteresowanie nauką obsługi komputera oraz dodatkowymi lekcjami z przedmiotów szkolnych sprawiających jej trudność – takich jak matematyka.

Działania i kursy

Chociaż podstawową grupą docelową są dojeżdżający uczniowie, to Kącik dla Młodzieży przyciągnął wielu miejscowych młodych ludzi. Oprócz warsztatów zorganizowaliśmy trzy kursy języka angielskiego, kurs informatyczny (IT), kurs matematyczny, dodatkowe lekcje z innych przedmiotów szkolnych oraz małą szkołę dziennikarstwa, produkcji wideo i fotografii cyfrowej.

Przeprowadziliśmy również dwa warsztaty poświęcone aktualnym tematom: zwalczaniu uzależnień oraz projektowi *Tajan*, stanowiącemu pomnik przyrody (*Tajan* to góra położona nad miastem Zavidovići, którą ogłoszono pomnikiem przyrody. Celem warsztatu było zaangażowanie młodych ludzi w promocję turystyki).

STRATEGIE, TAKTYKI I NARZĘDZIA

Wprowadzenie technologii do czytelnia

Zmieniliśmy środowisko biblioteczne, zastępując tradycyjną czytelnia nowoczesnym centrum multimedialnym. Główna zmiana polegała na wprowadzeniu nowej technologii i Internetu.

Wkrótce po podłączeniu Internetu centrum zaczęli odwiedzać młodzi ludzie, aby pouczyć się do egzaminów.

Partnerstwa

Wśród partnerów są: Gmina Zavidovići, Agencja Zatrudnienia, szkoły oraz Agencja Demokracji Lokalnej. Wszystkie te podmioty były zaangażowane w marketing i promocję projektu oraz dostarczały pomysłów i udzielały wsparcia przy organizowaniu wykładów i warsztatów. W przypadku niektórych działań Gmina udzieliła również wsparcia finansowego.

Uczniowie „Szkoły Dziennikarstwa” w Bibliotece Publicznej Zavidovići, Bośnia i Hercegowina

Zmiana godzin otwarcia biblioteki

Zmieniliśmy godziny otwarcia tak, aby uwzględnić potrzeby młodzieży szkolnej. Zamiast pracy w godzinach od 7:00 do 15:00, jak miało to miejsce w przeszłości, teraz biblioteka otwarta jest od godziny 7:00 do 19:00.

Korzystanie z Facebooka w celu komunikowania się z młodzieżą

Jedną z naszych taktyk było połączenie się z młodzieżą na Facebooku. Dzięki temu portalowi mogliśmy dowiedzieć się, jakie zainteresowania mają nasi członkowie. Aby zobaczyć naszą stronę na Facebooku, należy odwiedzić

<http://www.facebook.com/group.php?gid=125135790855404>.

Marketing

Z Facebooka korzystaliśmy również dla potrzeb marketingu związanego z naszym projektem. Ponadto wszystkie działania prowadzone w ramach Kącika dla Młodzieży zostały udokumentowane i przedstawione w lokalnych mediach. Na zakończenie okresu trwania projektu w maju 2011 r. zorganizujemy u nas publiczną prezentację, aby pokazać osiągnięcia młodych ludzi korzystających z Kącika dla Młodzieży.

Szkolenie personelu

Inną taktyką było przeszkolenie personelu bibliotecznego w celu prowadzenia projektu oraz zapewnienia młodzieży wysokiej jakości usług.

NAJWAŻNIEJSZE KORZYŚCI

Jedną z głównych korzyści, jakie niesie ze sobą Kącik dla Młodzieży, było to, że pozwala on członkom biblioteki na uzyskanie dostępu do Internetu. Dostęp do Internetu to usługa oferowana tylko przez nieliczne biblioteki w Bośni i Hercegowinie, głównie ze względu na to, że nie są one w stanie pozwolić sobie finansowo na komputery i łącza internetowe.

Dojeżdżający uczniowie mają teraz w bibliotece miejsce, w którym mogą w wartościowy i produktywny sposób spędzić czas, czekając na autobus. Tradycyjna czytelnia, która w połowie świeciła pustkami, jest wypełniona młodzieżą. Przed powstaniem Kącika dla Młodzieży czytelnię odwiedzało około dziesięciu uczniów dziennie, głównie w poszukiwaniu informacji w publikacjach encyklopedycznych. Od czasu otwarcia Kącika dla Młodzieży liczba ta wzrosła do około 60 wizyt dziennie, a odwiedzający go młodzi ludzie przebywają w nim od 30 minut do godziny, a nawet i dłużej.

Korzyści dla personelu biblioteki obejmują szkolenie informatyczne i nabycie sprzętu, w wyniku czego nastąpi poprawa świadczonych usług w długim okresie.

PIERWSZE EFEKTY

Prowadzone przez nas badanie związane z oceną oddziaływania jest w trakcie realizacji, ale możemy powiedzieć, że osiągnęliśmy podstawowy cel tego projektu: zabranie uczniów z

ulicy poprzez zapewnienie przyjaznej przestrzeni i ciekawych działań. Wielu młodych ludzi korzysta z centrum multimedialnego, a około 190 uczniów wzięło udział w kursach i warsztatach.

Zostały zorganizowane trzy kursy języka angielskiego na różnych poziomach (dla początkujących, dla uczniów mających trudności z nauką oraz dla zaawansowanych), na które uczęszczało 48 uczniów. Trwały one przez sześć miesięcy. Na kurs informatyczny i matematyczny uczęszczało w każdym przypadku 11 uczniów.

Szkoła Dziennikarstwa, obejmująca wyświetlanie materiałów audiowizualnych oraz fotografię cyfrową, przyciągnęła 20 młodych ludzi. Grupa dziennikarska zrealizowała kilka konkretnych projektów obejmujących pisanie artykułów, które zostały opublikowane w lokalnej prasie, kompletne nagranie teledysku oraz materiał telewizyjny. Kącik dla Młodzieży pełnił również rolę zaimprovizowanego studia.

Szczególnie udanym działaniem był konkurs na najlepszą fotografię Zavidovići. Był on prowadzony na Facebooku i udało nam się uzyskać 200 wejść, ponad 2 tys. komentarzy na ich temat oraz ponad 5 tys. osób dziennie odwiedzających naszą stronę na Facebooku.

Konkurs fotograficzny wraz z innymi działaniami dał młodym ludziom wyjątkową możliwość pokazania, czego się nauczyli.

Projekt EIFL-PLIP zmienił pozycję biblioteki w społeczności. Teraz odgrywa ona w niej bardziej znaczącą rolę i przyciąga wiele nowych osób, w tym rodziców, krewnych i przyjaciół młodych ludzi.

Największym sukcesem był konkurs na najlepszą fotografię Zavidovići. Wśród 2 tys. osób, które zaznaczyły kategorię „lubię to” oraz 5 tys. osób dziennie odwiedzających tę stronę było wiele osób pochodzących z Zavidovići, które wyjechały stąd po wojnie i obecnie mieszkają za granicą. Sam konkurs cieszył się popularnością w lokalnej społeczności. Informacje o nim zostały opublikowane w najlepiej sprzedającym się dzienniku w Bośni – *Dnevni avaz*. Pomysł na zorganizowanie konkursu powstał w małej szkole fotografii cyfrowej działającej w ramach Kącika dla Młodzieży. Fotografie, które w nim zwyciężyły, można obejrzeć na stronie <http://www.facebook.com/pages/Izbor-za-najbolju-fotografiju-Zavidovici/122558487809437>.

WNIOSKI

Gdzie można wdrażać ten projekt

Kącik dla Młodzieży i centrum multimedialne można realizować w wielu środowiskach i społecznościach. Jego głównym założeniem jest włączenie młodych ludzi w działania prowadzone przez bibliotekę, a młodzi ludzie są w każdej społeczności.

Projekt jest szczególnie odpowiedni dla miejsc, w których młodzież została zmarginalizowana, gdzie szkoły nie są w stanie zapewnić dodatkowych godzin oraz tam, gdzie istnieją problemy społeczno-ekonomiczne.

Ewentualne szkody, jakie może wyrządzić Internet

W trakcie trwania projektu niepokoiła nas możliwość uzależnienia się dzieci od Internetu oraz kontakt z zawartością taką jak pornografia i akty przemocy. Niepokoiło nas, że na skutek korzystania z Internetu i innych urządzeń uczniowie mogą zacząć opuszczać szkołę lub spóźniać się na autobus. W związku z tym ograniczyliśmy ich dostęp do Internetu do jednej godziny oraz zainstalowaliśmy filtry chroniące przed dostępem do nieodpowiedniej zawartości.

Staraliśmy się również zaproponować działania stanowiące połączenie korzystania z technologii z innymi zajęciami. Na przykład, konkurs fotograficzny łączył w sobie korzystanie z nowoczesnej technologii i jednocześnie zachęcanie młodzieży do wyjścia na zewnątrz w poszukiwaniu pomysłów i scenerii.

Mała przestrzeń

Nasza przestrzeń była ograniczona i to stanowiło ograniczenie dla nowej usługi, jaką jest Kącik dla Młodzieży. W naszym przekonaniu, w przypadku podobnej usługi przestrzeń ta powinna być większa niż 50 metrów kwadratowych i elastyczna. Praca z młodzieżą wymaga realizowania różnych działań, a my musieliśmy dostosowywać przestrzeń do danego działania. Na przykład, w różnym czasie zaadaptowaliśmy Kącik dla Młodzieży na potrzeby studia nagrań, sali koncertowej, wykładów i warsztatów.

TRWAŁOŚĆ PROJEKTU

Kącik dla Młodzieży jest cały czas potrzebny i wykorzystywany, a biblioteka będzie kontynuować współpracę ze swoimi partnerami w poszukiwaniu sposobów zapewnienia trwałości projektu.